

**TANULMÁNY
2009**

NAGYÍTÓ ALATT A KONDENZÁCIÓ

E TANULMÁNY CÉLJA, HOGY SEGÍTSÉGET NYÚJTSON A KONDENZÁCIÓS TECHNIKÁT ALKALMAZNI KÍVÁNÓ, VAGY MÁR ALKALMAZÓ VÉGFELHASZNÁLÓ SZÁMÁRA, ANNAK LEGOPTIMÁLISABB FELHASZNÁLÁSÁHOZ.

TAMÁSI. 2009. MÁJUS

KERY-GÉP BT.
WWW.KERYGEP.HU

TARTALOM

Előszó

I. A kondenzációs technológia elmélete-fizikai alapok

II. A kondenzációs kazánok működése

a; Égéstermék elvezetés, levegőellátás

b; Méretezés

III. A kondenzációs kazán típusok

IV. A kondenzációs kazánok előnyei

V. Komplet megoldások kondenzációs rendszerekhez

VI. Melléklet

Előszó

Az energiaárak folyamatos növekedése miatt a családok jövedelmük egyre nagyobb hányadát költik közüzemi díjakra. Így a lakosság részéről egyre fokozottabban jelentkezik az igény a fűtési rendszerek átalakítására, korszerűsítésére, az alternatív energiák felhasználására. Főként az egekig emelkedő földgáz ára segítette elő az utóbbi 1-2 évben az energiatakarékos rendszerek, berendezések előtérbe kerülését. Már a 2008-as évben észlelhető volt, hogy a kazánok piaca is a magas komfortfokozatú, gazdaságos termékek felé fordult, ami egyértelműen a kondenzációs készülékeket jelenti, vélekedett egy szakmai lapnak az Immergas Hungária Kft. Ügyvezető igazgatója. Ebben szerepet játszhatott az is, hogy szigorú törvénykezések, és előírások léptek érvénybe az elmúlt időszakban a fűtési rendszerek kiépítésével kapcsolatosan. A kondenzációs technológia teljes berobbanását Európába 2012-re jósolják a piacvezető kazánforgalmazók és gyártók. Ez azt jelenti, hogy ekkor már a kondenzációs kazánok eladási aránya magasan kiemelkedik a hagyományos kazánokéval szemben. Ma már elmondható, hogy a kondenzációs készülékek elérték a megfelelő ár/érték arányt. E pillanatban energia-megtakarítás szempontjából a piacon nincs jobb a kondenzációs kazánoknál.

Szeretnénk előrebozsítani, hogy ez a tanulmány nem csak azoknak szól, akik új lakásukba most keresik a megfelelő készüléket, hanem azoknak is, akik felújítanak és régi, elavult gázkazánjuk cseréjén gondolkodnak. Esetleg ez az írás sarkall valakit arra, hogy energiatakarékosabban fűtsön. Mielőtt azonban bárki is belevágna, hogy kiválassza a megfelelő kondenzációs kazánt fűtési rendszeréhez, mindenképpen gondolja végig igényeit. Ezek után kérje szakember véleményét az új rendszer megtervezéséhez, vagy a régi átalakításához, hogy az a legoptimálisabb legyen. A kazán kiválasztásakor tartsuk szem előtt, hogy igényeinknek megfelelően a választott kazánnak milyen szerkezeti elemei vannak, milyen a szabályozástechnikája, és ha anyagi keretünk engedi, bátran kombináljuk alternatív megoldásokkal (napkollektor, hőszivattyú, stb.), hisz így még több energiát takaríthatunk meg. A kazán teljesítménye is fontos, ehhez ismernünk kell a lakás pontos hőszükségletét, akár szakember segítségét kérve. Kazáncsere előtt mindenképpen át kell nézetni a rendszer állapotát, és az új készülék felszerelése előtt a rendszert többször, és alaposan átmosatni.

I. A kondenzációs technológia elmélete-fizikai alapok

A kondenzációs technika az energia-megtakarítás egyik legkorszerűbb, a hollandok által 1978-ban szabadalmaztatott módszere, mely a fejlett országokban tűzvészszerűen terjedt el. A fűtéstechnikában 1985 óta hasznosítják. Nemcsak a tüzelőanyag megtakarítás szempontjából jelentős, hanem éppen ebből eredően a károsanyag-kibocsátás csökkentése miatt került ma hazánkban is előtérbe. A legkorszerűbb kondenzációs kazánok nemcsak magas hatásfokukkal tűnnek ki – ez akár a 109%-ot is elérheti –, hanem megbízhatóságukkal, magas élettartalmukkal és különösen alacsony károsanyag-kibocsátásukkal. Ezek a készülékek speciális anyagú elemeket, nagy pontosságú szabályozást, költségesebb technikai megoldásokat kívánnak. Egy ilyen technikával rendelkező fűtési rendszer többletköltsége azonban a magasabb hatásfoknak köszönhetően már az üzemeltetés 3. évétől megtérül a hagyományos zárt égésterű kazánokéval szemben!

Amikor vizet forralunk, és a fedőt az edényen hagyjuk, az tapasztaljuk, hogy a fedő belső oldalán (kondenzációs készülék hőcserélője) a vízgőz (füstgáz) lecsapódik, és mikor a fedőt felemeljük, a melegvíz cseppeket alkot. A földgáz elégetésekor nagy mennyiségű széndioxid és vízgőz keletkezik, eközben hőenergia szabadul fel. Ha a kazán hőcserélőjét a visszatérő hidegebb fűtővízzel lehűtjük, a kondenzáció¹ magasabb lesz, több víz csapódik ki, jobb lesz a kondenzációs hatásfok, mely gázmegtakarítást von maga után. A kondenzátum a füstgázból, mint telített vízgőzből képződik, amikor a füstgáz (130-150°C), relatív hideg felületen lecsapódik. A kondenzációs kazán az alacsony hőmérsékletű fűtések (pl. falfűtés, mennyezetfűtés, padlófűtés) megvalósításához ideális eszköze megtakarítás céljából. A hagyományos gáz-fűtőkészülékek esetében a távozó égéstermék hőmérséklete olyan magas, hogy a keletkezett víz, gőzhalmazállapotban távozik a szabadba, így védve a korróziótól a gázkészüléket. Ezekben a készülékekben a kondenzáció jelenléte kerülendő, hisz az égőre és a hőcserélőre visszafolyó savas folyadék tönkreteszi azokat, ezért a kazánokat magasabb előre, illetve visszatérő hőmérséklettel használják.

¹ **Kondenzáció:** főleg a gázok és gőzök sűrítése kisebb térfogatra, és azok cseppfolyósítása nyomás és hűtés által.

II. A kondenzációs kazánok működése

A hagyományos készülékekhez képest a **ventilátor** szerepe megnőtt, a kondenzációs kazánok csak turbó ventilátoros változatban készülnek, mivel az alacsony hőmérsékletű égéstermék nem biztosít megfelelő huzatot. Az égési folyamat pontos szabályozását a ventilátor fordulatszám változtatásával végzi a készülék. A ventilátor működése közben változtatja a sebességét, míg a hagyományos készülékek ventilátora nem. A kondenzációs gázkészülékeknel 1 m^3 földgáz elégetéséhez 10 m^3 levegő szükséges. Az alacsony füstgázhőmérséklet miatt a kondenzációs kazánok ventilátoros égéstermék elvezetéssel rendelkeznek.

A kondenzációs kazánok megnövelt felületű kompakt, intenzív, hőmérsékletstabil **hőcserélővel** rendelkeznek, abból a célból, hogy az égéstermék, illetve a képződő hőenergia nagy részét visszanyerjük a fűtési rendszer javára. Így plusz 11% úgynevezett kondenzációs hőt nyerhetünk, melyről a későbbiekben még szó esik.

Egy fűtőanyag energiatermelési képességét az égési folyamatban a **fűtőértéke**² adja meg. A fűtőértéket felső és alsó fűtőértékre³ vonatkoztathatjuk. Az előbbi az 1 m^3 gáz tökéletes elégetésekor felszabaduló hőmennyiséget jelenti, feltételezve, hogy a füstgázban jelenlévő vízgőz rejtett hőjét is visszanyertük. Az utóbbi az 1 m^3 gáz elégetésekor felszabaduló hőmennyiséget jelenti, feltételezve, hogy a füstgázban jelenlévő összes víz megmarad gőz halmazállapotban. A két fűtőérték különbsége tehát a füstgázban lévő vízgőz kondenzációs hőértékéből adódik. Tekintve, hogy a hagyományos kazánokkal nem lehet ezt a hőt visszanyerni, így mindig az alsó fűtőértékekkel számoljuk a kazánok **hatásfokának** kiszámításakor. Ebben az esetben nem ismerjük el veszteségként, hogy az elsődleges égési folyamatban bevitt energia földgáz esetén kb. 11%-a kizárólag vízgőz keletkezésére fordítódik, mégis 100%-nak vesszük a bevitt energiát. Tüzelőolaj esetében 6% körül, propángáz esetében 9% körüli a keletkező plusz hőnyereség. Ezt az elméletet vonatkoztatva a kondenzációs kazánokra 100%-nál magasabb hatásfokot⁴ eredményeznek a kondenzációs hő visszanyerése miatt. Ez tehát nem az energia-megmaradás törvényének megsértése, hanem a viszonyítási alap megválasztásából következik. A kazángyártók információs kiadványaikban ezt a gyakorlatot követik. A hagyományos gázkészülékek ma 91-94% névleges hatásfokkal kerülnek forgalomba; a kondenzációs készülékek ezzel szemben akár 108-109% hatásfokkal is büszkélkedhetnek. A magas hatásfok azonban nem kizárólag a kondenzáció során visszanyert energiának a következménye, hanem a rendkívül alacsony füstgáz-, sugárzási-, és készenléti veszteségnek is köszönhető.

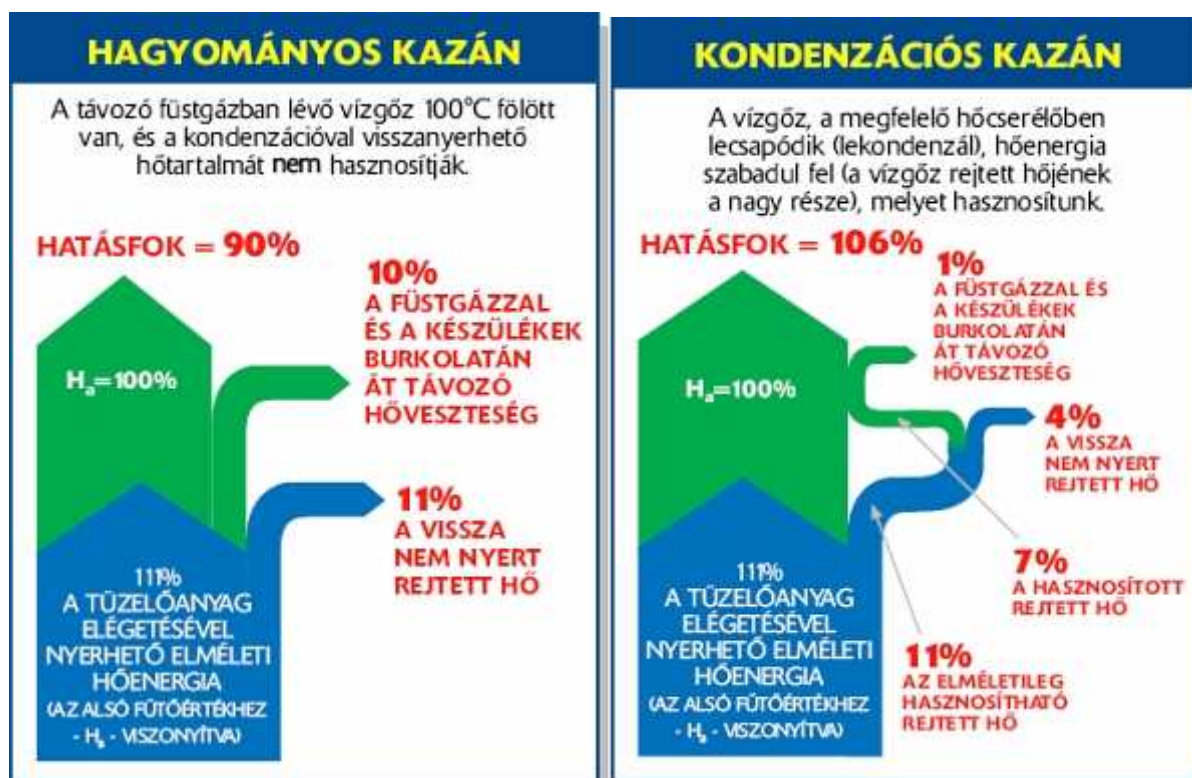
2

Fűtőérték:: a földgáz köbméterenkénti tökéletes elégetésekor felszabaduló energiamennyiség (MJ/m³).

³ **Alsó fűtőérték:** egységnyi földgáz tökéletes elégetésekor felszabaduló hőenergia, feltételezve, hogy az égéstermék víztartalma gőz halmazállapotú.

Felső fűtőérték: egységnyi földgáz tökéletes elégetésekor felszabaduló hőenergia, feltételezve, hogy az égéstermék víztartalma cseppfolyós halmazállapotú.

⁴ **Hatásfok:** egy adott berendezés kimenetén megjelenő, és az általa felvett energia közötti arány. Általában százalékos arányban adják meg.

A legjobb kazánok sem tudnak teljesítményt szabályozni, ha a szabályozás módja nem ideális, vagy nem használunk időjárás-követőszabályozót. Az időjárás-követőszabályozót tanácsos az északi oldalra tenni. Így elkerülhetjük, hogy a kazán magasabb hőmérsékletet érzékelve visszaszabályozzon a kívánt hőmérséklet elérése előtt. A dinamikus (automatikus) szabályozás nagyban hozzájárul a jobb kazánhatásfokhoz. Szabályozott égővel egzakt módon igazítja a teljesítményt a mindenkori hőigényhez - automatikusan és fokozatmentesen. A hagyományos kazánokhoz képest a kondenzációs készülékek jobban modulálnak⁵. Ezzel szemben a hagyományos égő állandó teljes terhelés mellett (ki-be kapcsolva) dolgozik, ezáltal sok, energiaigényes égőindításra van szükség. A folyamatos szabályozású üzemmódon keresztül az égő kevesebb ideig van nyugalmi állapotban. Ennek előnyei: kevesebb készenléti hőveszteség, kevesebb energiafelhasználás, kevesebb környezeti terhelés, kevesebb költség. Akkor fogyasztja a legkevesebb gázt, ha a rendszert hőntartással tudjuk üzemeltetni. A hőntartást a külső hőérzékelő jelei alapján a szabályozó automatika elvégzi, így elkerüli a gyakori ki-bekapcsolást, mely jelentősen rontja a kazán hatásfokát.

A megfelelően kiválasztott szabályozóelektronika nemcsak a gázkazán, hanem a csatlakoztatott melegvíz-tároló és/vagy szolárrendszer felügyeletét is képes ellátni. A kazánteljesítménnyel arányosan nagyobb víztartalom termikus réteget képez, és ez a fűtésrendszer tökéletesebb szabályozhatóságát, és a kazán magasabb hatásfokát eredményezi. A kazán fenekén egy „hideg tó” képződik, mely garantálja tökéletes kondenzációt.

⁵ **Modulálás:** alkalmazkodás a szükséges hőigényhez, a kazán a teljesítmény igényhez modulál. Hagyományos készülékek, kis vagy nagy lángon égnek, nem alkalmazkodnak.

A kazánok felszereltsége és korszerűsége függvényében további megtakarítás érhető el modulációs szivattyú és jó minőségű szabályozó berendezés használatával. A kondenzációs hőhasznosítás mellett jelentős előny a tökéletes égés és a kis szennyezőanyag-tartalmú égéstermék is. Egy központi fűtőberendezésnél alkalmazott tüzelőberendezés csak a fűtési szezon kis részében - néhány napig - üzemel teljes terheléssel, és a meteorológiai-statisztikai adatok szerint a fűtési szezon több mint 80%-ában a tüzelő berendezés kiterheltsége még az 50%-ot sem éri el. Éves energia felhasználás szempontjából fontos, hogy a tüzelőberendezés nem teljes kiterheltség mellett hogyan üzemel. Kutatások szerint a hagyományos tüzelőberendezéseknél a kiterheltség csökkenésével nem csökkennek a veszteségek, de csökken a hasznosuló energia, tehát a kiterheltség csökkenésével csökken a berendezés hatásfoka. Kondenzációs készülékek esetén a terhelés csökkenésével nő a hatásfok. Az energiafelhasználás szerepének előtérbe kerülésével a méretezési hatásfoknál fontosabb lett az üzemelési időszakra eső hatásfok, mely általánosságban az éves hatásfokot jelenti. A szakmai gyakorlatban a méretezési hőszükséglet és a névleges kazánteljesítmény nem egyezik meg. Ennek két fő oka van. Egyik a tervezésnél gyakori, indokolatlan túlméretezés. A hőszükséglet-számításban van olyan mértékű biztonság, amelyet felesleges fokozni a kazán kiválasztásánál. Üzembiztonság szempontjából egy kazánnál a túlméretezés nem segít, míg több kazánnál a külső hőmérséklet gyakorisága nem teszi indokolttá a túlméretezést. A tervezésnél gondot okoz még a használati melegvíz-termelés. Radiátoros fűtésnél a helyzet sokkal bonyolultabb, mivel a visszatérő erősen változik, és sok mindentől függ. Kétszöves fűtésnél a termostatikus szelep helyes használata mellett feltételezhetünk jelentősebb kondenzációt.

A kondenzációs kazánok optimális alkalmazási feltétele az **alacsony visszatérő hőmérséklet**, melyet meg tudunk valósítani alacsony hőmérsékletű felületi fűtések alkalmazásával (fal, padló és mennyezetfűtés), nagy radiátorok kis térfogat áram mellett használatával vagy kényszerlevegős hőleadók (fan-coil) beépítésével. A felületfűtések jobb komfortérzetet biztosítanak alacsonyabb hőmérséklet mellett is.

Fal és padlófűtés

Gyakran alkalmazunk egyszerű **szobatermosztátot** ki-bekapcsolásos üzemmódban, ahelyett, hogy egy programozható helyiségtermosztátot vásárolnánk, mely a komfort megtartása mellett, jelentős megtakarítást biztosít. Programozható termosztátokkal lehetőségünk nyílik éjszakai fűtés csökkentésre, illetve nappal is alacsonyabb hőfokra tudjuk temperálni⁶ a lakást, míg nem tartózkodunk otthon. A lakás túlfűtése ellen olyan termosztátot érdemes használni, melynek nagyon kicsi (0,5 fok) a hiszterézise⁷. Az állásos veszteség csökkenthető, ha a termosztátunk rendelkezik programozott-arányos fűtés üzemmóddal (chrono proportional-lal). Tapasztalataink szerint a vevők többsége a szobatermosztátot általában a nappaliba kéri, mert ott tartózkodnak többet, mely fűtési egyenetlenséget okoz. Mivel itt tartózkodunk többet, itt a legtöbb a hő a tv, világítás és az emberi hő miatt, így a termosztát kikapcsolja a kazánt érzékelve, hogy a kívánt hőmérsékletet elértük. A többi nem használt helyiség meg fokozatosan lehűl, nagy hőmérséklet eltérést okozva az egyes helyiségek között. Így célszerű a termosztátot folyamatosan a legnagyobb hőveszteséget elszenvedő helyiségben elhelyezni. Ha nem tudunk ilyen helyiséget kijelölni érdemes több termosztát felszereltetni, és a lakást zónákra bontani, vagy hordozható termosztátot alkalmazni. A helyiségek egyéni hőfokszabályozását igény szerint termosztatikus radiátorszelepekkel oldhatjuk meg. Árban és műszaki tudásban ez biztosítja a leghatékonyabb egyedi helyiség-hőmérséklet szabályozást. Ezzel is javítva a kazán hatásfokát. A veszteségek csökkentése céljából alakították ki az alacsony hőmérsékletű kazánokat is és a több fokozatú, valamint a lángmodulációs vezérléseket (a láng kis intenzitással ég, takarékoskodik a földgázzal). A kondenzációs kazánok ideális működési tartománya a hagyományos készülékekhez képest tágabb határok között tartható.

A gázkészülék a földgázt elégetve égéstermék bocsát ki magából. Ez az égéstermék sok összetevő mellett vízgőzt is tartalmaz. A vízgőz, olyan **rejtett energiát**⁸ foglal magában, amit a hagyományos készülékek nem tudnak hasznosítani és felhasználatlanul a kéményen, ill. égéstermék-elvezető rendszeren keresztül a szabadba távozik. Minél alacsonyabb a fűtési rendszer visszatérő víz hőmérséklete, annál jobban tudja visszahűteni az égéstermék. A kondenzációs hőmérséklet értéke több fizikai paramétertől függ, de átlagosan mondhatjuk, hogy 53-55 °C közelében következik be. Tehát, ha magas visszatérő víz hőmérsékletünk van, például 65-70 °C (hagyományos, magas hőmérsékletű radiátoros rendszer), akkor könnyű belátni, hogy nem igazán tudja elvégezni a feladatát. Viszont, ha ez az érték 35-40 °C (alacsony hőmérsékletű sugárzó fűtés, padlófűtés vagy radiátoros (55/40 °C) fűtés), akkor a bekövetkezik a kondenzáció. 50 °C-nál alacsonyabb visszatérő hőmérséklet esetén tartós kondenzáció lép fel.

⁶ **Temperálás:** beállítás a kívánt hőmérsékletre.

⁷ **Hiszterézis:** (fizikai) rendszerek azon tulajdonsága, hogy érzéketlenek – nem azonnal reagálnak a ható erőkre, hanem késleltetéssel, vagy pedig nem térnek teljesen vissza az eredeti állapotukba: ezeknek a rendszereknek az állapota függ az előéletüktől.

⁸ **Rejtett hőenergia:** A víz gőz halmazállapotba juttatásához energiára van szükség, azaz melegíteni (hőközlés) kell a vizet, hogy az forrásba jöjjön, és gőzzé váljon. Ezt az energiát nevezzük párolgáshőnek vagy rejtett hőnek. Ezt az energiát úgy tudjuk visszanyerni, hasznosítani, hogy a vízgőzt egy megfelelő „hideg felület” (hőcserélő) segítségével lehűtjük, a gőz ismét folyékony halmazállapotúvá válik, és leadja a rejtett hőjét, azaz felszabadul a párolgáshő. *Ezt a többletenergiát (kb. 10-12%) képes a kondenzációs készülék hasznosítani* úgy, hogy felhasználja a fűtési előremenő víz melegítésére. Emiatt szerepel a készülék műszaki adataiban 100%-nál nagyobb érték. Számokban úgy néz ki a képlet, hogy egy hagyományos gázkészülék 92-93%-os éves hatásfokértékkel rendelkezik, a párolgáshőből származó többletenergia 10-12%, és így a kondenzációs készülék 104-105% értéket mutat. A maradék 2-3% az alacsony hőmérsékletek miatt kevesebb sugárzási és égéstermék-veszteségből adódik.

Természetesen egy hagyományos fűtési rendszer sem megy mindig teljes teljesítményen. Átmeneti időszakban alacsonyabb rendszerhőmérsékletek adódnak, amivel már el lehet érni a harmatponti hőmérsékletre (50-55 °C) való hűtést.

a; Égéstermék elvezetés, levegőellátás

Kondenzációs készülék telepítésénél figyelembe kell venni, hogy annak nem csak "füstgáz" égéstermeke van, hanem a lecsapódó kondenzátumot is el kell vezetni. A kondenzációs kazánok működése során keletkező enyhén savas (szódavízzel azonos mértékben) hatású **kondenzvíz** lehetőség szerint a szennyvízhálózathoz kell csatlakoztatni. Az enyhén savas hatás előnye, hogy részben semlegesíti a lúgos hatású háztartási szennyvizet. A távozó kondenzvíz mennyisége naponta körülbelül 2 liter víz, ám ez típusonként változhat. Háztartási méretű készülékek semlegesítő berendezés nélkül is műanyag csővel a lefolyóhálózatba köthetők. Hazánkban a semlegesítésre még nincs előírás, 150 kW-nál nagyobb teljesítményű kondenzációs rendszerek esetén már ajánlatos gondoskodni a kondenzvíz semlegesítéséről. Németországban 200 kW hő teljesítmény felett ajánlott ún. neutralizálót alkalmazni.

Hagyományos készülékek esetében az égéstermék (**füstgáz**) a kéményen keresztül távozik. Kondenzációs kazánok esetében egyszerűbb a koncentrikus (központi) csővezeték elvezetni - meglehetősen költségkímélőbbek az elvezetéshez használt polipropilén idomok ára, mint az alumíniumos, kéményes megoldások. A polipropilén felhasználását a kondenzációs kazánok alacsony hőmérsékletű égéstermeke tette lehetővé, míg a hagyományos kazánoknál 140-160 °C hőmérsékleten távozik az égéstermék, addig a kondenzációs kazánoknál ez az érték csak 50-80 °C.

Kondenzációs készülék **levegő ellátására** és a füstgáz elvezetésére a meglévő hagyományos kémény is jól felhasználható megfelelő idom csatlakoztatásával. Így a készülék az égési levegőt nem a belső térből veszi, azzal összeköttetésben nincs, tehát minden szempontból a lehető legbiztonságosabb megoldást jelenti.

b; Méretezés

Ellentétben a hagyományos gázkazánokkal, a kondenzációs készüléknél általában nem jelent problémát a túlméretezés. Ha a kiszámolt hőigény két kazánméret közé esik, a nagyobbat kell választani. A kazán élettartamát azonban nem a túlméretezés fogja megnövelni, hanem a rendszeres, éves karbantartás. A hőleadó felületek növelésekor vegyük figyelembe, hogy pl. egy régi, 70/50 °C-os rendszer esetén a fűtési periódus 90%-ban az átmeneti időjárási viszonyok miatt kondenzációs üzemmódban valósul meg. Hagyományos radiátoros rendszernél szokás a túlméretezés, mivel alacsony hőmérsékleten akarjuk üzemeltetni. A mai kondenzációs készülékkel működtetett fűtési rendszerekhez nem kell túlméretezni a fűtőfelületeket a hőfoklépcsőre méretezés miatt. Túlméretezett keringető szivattyúk esetén a kondenzáció romlik. Jól méretezett hőcserélővel kell elérni, hogy a visszatérő víz hőmérséklet és a távozó füstgáz hőmérséklet között minél kisebb legyen a hőfokkülönbség. A kondenzációs kazánok hatásfoka a terhelés csökkentésével nem csökken, sőt a növekvő kondenzáció miatt kis mértékben még növekszik is.

III. A kondenzációs kazán típusok

A földgáztüzelésnél elterjedt kondenzációs kazánoknak két fő csoportja van: zárt tűzterű, felületi égővel és a túlnyomásos tűzterű, blokkégővel rendelkezők. A zárt égésterű készülékek lehetnek atmoszférikus égőjűek és túlnyomásos égőjűek is (ventilátoros). A kondenzációs technika bevezetésével megjelentek az ötvözött alumíniumból készített kazánok, mert ezek az anyagok ellenállnak a savas kondenzátumoknak. Ugyancsak a savas kondenzátumok miatt gyártanak kazánokat rozsdamentes anyagból is. A tüzelőanyag szerint is megkülönböztethetőek, mely lehet: szilárd, folyékony, gáznemű, falgázosító, pellet, alternatív (szilárd és gáz, olaj és gáz), elektromos. További lehetséges felosztás kivitel szerint, mely lehet álló vagy fali változat. Álló kazán esetén nagyobb víztér kialakítása jellemzi, így téve gazdaságosabbá a kazánt. Kevés energiát igénylő égőindítással biztosítja a kifutási időt. Javasoljuk az alacsony áramlási ellenállás miatt kicsi, takarékos keringető szivattyú alkalmazását. A víz visszavezetése a forró és a kevésbé forró fűtőkörökből szétválasztva történik. Ezáltal a kazán alsó részében állandó, ideális feltétel jön létre a forró füstgáz lehető leghatékonyabb kondenzációjához.

IV. A kondenzációs kazánok előnyei

Gazdaságosság, energiatakarékosság, hatékonyság: A kiépített fűtési rendszerünk, és az alkalmazott műszaki megoldások évtizedekre előre is meghatározzák otthonunk energiafogyasztását, s így üzemeltetésének költségeit. Ezért nem mindegy, hogy milyen rendszer szolgálja ki háztartásunkat. Sokféle fűtési rendszer közül válogathatunk, mindegyiknek van előnye, hátránya, de hogy a tervezett vagy a már meglévő épület szempontjából mi a jelentheti a leg gazdaságosabb fűtést – nem könnyű kérdés. A kérdés megválaszolásához persze szakember kell, fontos gondosan megtervezni az otthonunk energiaellátását, fűtésrendszerének optimális kidolgozását. Magyarországon az épületek fűtésére nagyjából 2,5-szer több energiát használunk el, mint Ausztriában, pedig ugyanazok a technológiák hazánkban is rendelkezésre állnak. Magyarán szólva épületeink hőtechnikailag rossz állapotban vannak. A fűtési rendszer kiválasztásánál meghatározó szerepe van a használt fűtőanyagoknak. Lehetőleg, olyan fűtőberendezést válasszunk, amelynek teljesítménye megfelel a lakás hőigényének, szervize és alkatrészellátása pedig hosszú távon biztosított. A programozható szobatermosztát (hőmérséklet-szabályozó) alkalmazása valóban gazdaságos megoldás lehet, a napi életvitelnek megfelelően üzemeltethetjük vele fűtési rendszerünket. Egy adott helyiség levegőjének hőmérsékletét az határozza meg, hogy ott az ember milyen tevékenységet folytat, ezért a helyiségeket csak annyira fűtsük, amennyire azt a tartózkodás célja és időtartama igényli. Emellett egyre kedveltebbek az olyan új, korszerű fűtési rendszerek is, mint a padló-, a fal- vagy a szegélyfűtés. Ezek kialakítása ugyan drágább, mint a radiátoros megoldás, ám annál gazdaságosabb, így a költségek hamar megtérülnek. A helyes fűtési mód megválasztásával, a rendszer egyes részeinek jobb kihasználásával – főként jobb szabályozással – jelentős összeget takaríthatunk meg. Akár egész fűtési szezonban elérhető a kondenzációs üzem.

Egyre több régi épületet látnak el utólagos hőszigeteléssel, ablakokat cserélnek, ezáltal az épület hővesztesége jelentősen csökken. Az emelkedő gázáraknak köszönhetően nőtt az alternatív energiát felhasználók száma is. A napkollektor ugyan elsősorban HMV

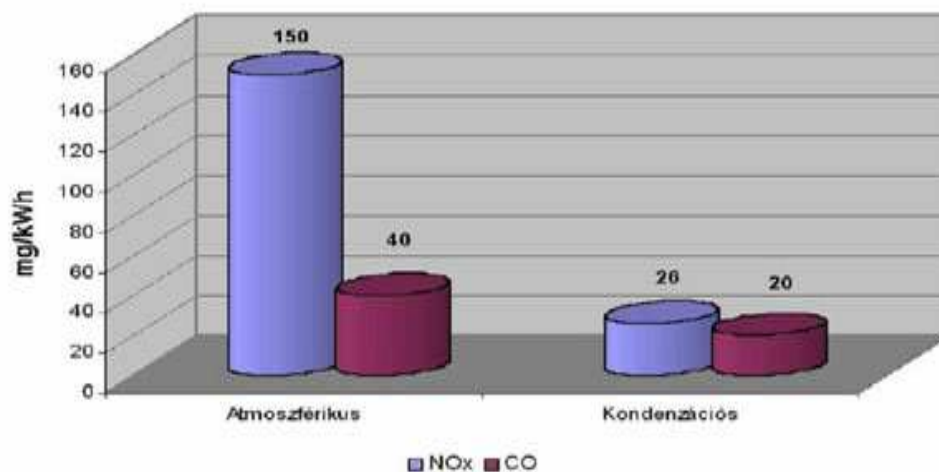
(használati melegvíz) igény kielégítésére használható, mégis az átmeneti időszakban a fűtés rásegítésére is alkalmas. Mivel a kollektor által felmelegített fűtővíz alacsonyabb, mint a kazán előremenő hőfoka ezért előfűtőként célszerű ilyenkor alkalmazni. Becslések szerint másfélszer akkora az energiapazarlás hazánkban, mint az unió fejlett országaiban. Az EU célja, hogy Magyarországon 2020-ra a megújuló energiák a jelenlegi 3-4%-os kihasználtsága 20%-os legyen. A háztartásunkban a legnagyobb áramfogyasztó a keringető szivattyú. A kondenzációs kazánokba épített speciális szivattyú energiatakarékos, felismeri hogy mekkora mennyiségű melegvíz szükséges, ehhez igazodik a szivattyú teljesítménye is.

Jól karbantarthatóság:

A kazán évenkénti, kötelező karbantartása egyszerű. Elemei könnyen, jól tisztíthatóak, zavar esetén könnyen cserélhetőek. Az égőtartó könnyedén és kényelmesen kifordítható, ami az égő ellenőrzését és karbantartását a szakember számára lényegesen megkönnyíti.

Környezetvédelem alacsony károsanyag-kibocsátással:

Környezetkímélő mivel kevés a nitrogén-dioxid (NO₂: az indirekt üvegházhatású gázok egyike, mely növeli a globális felmelegedést) és a szén-monoxid kibocsátása. Ez a modern égőknek köszönhető, amelyekben a gáz és a levegő optimális hőmérsékleten ég el.

Atmoszférikus és kondenzációs kazánok károsanyag kibocsátásának összehasonlítása

Kényelem, egyszerű kezelhetőség:

A jól áttekinthető LCD-kijelzőn számok és rövidítések mutatják a fontos üzemi adatokat. Az opcionálisan kapható épület-felügyeleti modullal a szabályozás egyszerű. További kiegészítő modul a kazánfunkciók idő- és helyfüggetlen szabályozását teszi lehetővé, valamint a berendezésadatokat távlekérdezés útján interneten és mobiltelefonon keresztül. Ezek a funkciók már típusfüggők. Nagy előnyük még, hogy a készülékekbe szerelt füstgáz ventilátor a készülékek elhelyezésére rugalmas lehetőségeket biztosítanak, így pl. felújítás során a kéményakna jelentős bontás nélkül felhasználható akár a levegő utánpótlására és a füstgáz elvezetésére is. Kevesebb helyet foglal, mint egy kéményes kazán. Illetve ma már a kéményes készülékek telepítését szabályok tömkelege övezi. (Például: A kazán nem lehet lakótérben, vagy azzal szomszédos helyiségben a

levegőigénye miatt. Biztosítani kell a folyamatos szellőzést, a kéményekkel és a megfelelő légellátással szemben támasztott kritériumokról nem is beszélve.) Zárt égésterű kazán azonban bárhová felhelyezhető, akár bútorba rejtve is. Minden szükséges információt közöl a végfelhasználóval működése közben. A legtöbb kazán ma már magyar menüvel is rendelkezik.

Zajmentes üzemelés:

Minden kondenzációs készülékben egy fordulatszám szabályozós égéslevegő-ventilátor és egy tökéletesen finomhangolt zajcsillapító rendszer gondoskodik a minimális zajkibocsátásról. Emellett a legmodernebb hangszigeteléssel vannak ellátva, így még maximális teljesítményen is zajmentesen működik.

Melegvíz komfort: Kis épületek, lakások esetében gyakori probléma, hogy a kis terjedelem és a jó hőszigetelés miatt a fűtés mindössze néhány kilowatt készülék teljesítményt kíván, viszont a használati melegvíz előállítás miatt minimum 18, de inkább 24 kW-os készüléket kell beépíteni. Ilyen esetben a hagyományos kombi készüléket a jelentkező kis fűtési teljesítményre leszabályozni nem lehet, továbbá fűtési üzemmódban mindig alacsony részterhelésen, tehát gyenge hasznosítási fokkal fog működni. Kondenzációs üzemű kombi készülékből viszont nyugodtan beépíthető a használati melegvíz előállításához szükséges nagyobb (18 vagy 24 kW) hőtelsítményű, a fűtési üzembn jelentkező alacsony kiterheltség mellett a hasznosítási fok csak javul. Melegvíz teljesítménye tehát lényegesen nagyobb, mint a hagyományos tárolóknak. A melegvíz állandó és egyenletes kifolyási hőmérséklettel áll rendelkezésre a végfelhasználónak.

Biztonsági funkcióval ellátott: Billentyűzár (gyermekzár) funkció alkalmazásával megakadályozható a hőmérséklet véletlenszerű átállítása, így csak egy bizonyos kód beírásával módosíthatóak a hőmérsékleti adatok.

Digitális üzemállapot-és zavarjelzés:

A kazán meghibásodását követően a készülék egy hibajelző hanggal jelzi azt a felhasználó részére, majd „hibára áll”. Így azonnal értesülünk, ha a készülékjavításra szorul.

V. Komplet megoldások kondenzációs rendszerekhez:

A kondenzációs kazán egyik nagy előnye, hogy jól kiegészíthető, kombinálható napenergiás rendszerekkel a beépített mikroprocesszoros vezérléseknek köszönhetően. A nap ereje ingyen energiaforrást jelent, függetlenül minket a növekvő energiaáraktól a fűtés és a melegvíz nyújtotta komfortérzet megvalósításában. A kondenzációs készülék és napenergia-hasznosító egy rendszerbe kötéséhez általában kettős fűtőspirállal felszerelt használati melegvíz-tárolókat alkalmaznak, melyeknél az alsó fűtőspirál a napkollektorral, a felső fűtőspirál pedig a kondenzációs hőtermelővel van összekötve. Így még gazdaságosabb rendszert alakíthatunk ki, mintha külön alkalmaznánk őket. A megfelelő kulcs-modullal bővített szabályozás folyamatosan nyomon követi a szolár berendezéssel felfűtött tárolóban lévő víz hőmérsékletét és igény esetén a kazán segítségével pótolja a szükséges hőmennyiséget. A kivitelezéssel egy maximálisan

energiatakarékos rendszert tudunk kiépíteni. Magyarországon az időjárási viszonyoknak köszönhetően igen magas a napsütéses órák száma és kedvező a besugárzási teljesítmény. (1000-1200 kW/h/m/év). A napkollektor rendszer csatlakoztatása egy kondenzációs kazánhoz, akár a melegvízellátás 90-100% át megoldja, téli időszakban pedig fűtéstáplálásra használhatjuk. Melegvíz előállításakor akár évi 60%, fűtéstáplálással 30% energia megtakarítás is elérhető. Évről évre egyre nő az állami támogatások száma is a szolárrendszerek, illetve alternatív energiákat használók számára.

Egy komplett (melegvíz készítés napenergiás táplálással) fűtési rendszer családi ház esetében

Ipari létesítményeknél, társasházaknál, intézményeknél még mindig a 20-30 évvel ezelőtti alkalmazott fűtési rendszert alkalmazzák, ez jelentősen mutatkozik a magas fűtési

számlákon. Az új generációs kondenzációs kazánok már a kaszkádmódulok⁹ széles választékát kínálja nagyobb felhasználók, társasházak, intézmények vagy ipari létesítmények számára. Ennek az alapját az adja, hogy a kondenzációs berendezésekhez hasonlóan a napenergia hasznosító berendezések is az alacsonyabb hasznosítási hőmérséklet mellett működnek nagyobb hatásfokkal.

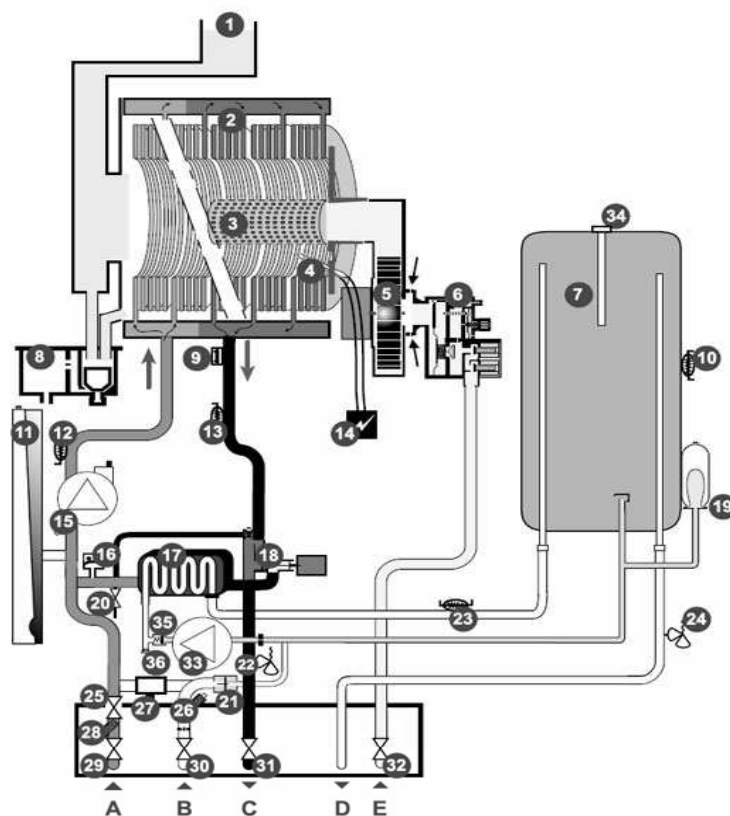

kaszkádba kötés

VI. Melléklet:

Egy zárt, használati melegvíz (HMV) készítését is végző fűtési rendszer

⁹ **Kaszkád:** több kazánt kaszkádrendszerbe kötünk, egységes kivezetéssel megoldva. Ez a társasházaknál vagy ipari létesítményeknél alkalmazott rendszer energiatakarékosabb üzemelése miatt, mert szabályozható.

Jelmagyarázat

1	Égéstermék elvezető	21	Tömegáram érzékelő
2	Fűtési hőcserélő	22	Fűtőköri biztonsági szelep
3	Égő	23	HMV hőmérséklet érzékelő
4	Gyújtóelektróda és ionizációs elektróda	24	HMV biztonsági szelep
5	Ventilátor	25	Fűtőköri elzáró szelep (visszatérő)
6	Gázarmatúra	26	Bemenő hidegvíz szűrő
7	HMV tartály	27	Három bar-os biztonsági szelep
8	Kondenz gyűjtő	28	Fűtőköri szűrő
9	Túlmelegedés elleni védelem
(Hőmérséklet korlátozó)	29	Fűtőköri elzáró szelep (visszatérő)
10	HMV tartály hőmérséklet érzékelője	30	Használati hideg víz elzáró szelep
11	Fűtési tágulási tartály	31	Fűtőköri elzáró szelep (előremenő)
12	Fűtőkör visszatérő ág hőmérséklet
érzékelője	32	Gáz elzáró szelep
13	Fűtőkör előremenő ág hőmérséklet
érzékelője	33	HMV szivattyú
14	Gyújtótrafó	34	Tartály anód
15	Fűtőköri szivattyú	35	Visszacsapó szelep
16	Fűtővíz nyomás-érzékelő	36	Recirkulációs kör csatlakozó pontja
17	HMV hőcserélő		
18	Háromjáratú szelep	A	Visszatérő fűtővíz ág
19	HMV tágulási tartály	B	Hidegvíz bemenet
20	Leürítő csap	C	Előremenő fűtővíz ág
		D	Használati melegvíz kimenet
		E	Gázcsatlakozás